Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 279. Marţi în 19 (31) Decembre.

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). — Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de inserţiuni: 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: Adrian P. Deseanu.

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41.
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4

Lupta mai nouă.

Timişoara, 31 Decembre n.

Firea omului e aşa, ca cu una cu două sĕ nu creadă ceea ce nu i-ar plăcè sĕ i-se întêmple şi lui. Vĕḑênd pe unii şi pe alţii în nĕcazuri şi suferinţe, cel ce se află bine nu simte nimic rĕu, trece uşor preste suferinţele altora şi — preocupat de conştiinţa momentană că lui nu i-se întêmplă nimic rĕu — uşor se împacă cu stările actuale, ba încă ia şi el posiţiunea criticei faţă de cei ce sufĕr, şi se mângaie cu credinţa: trebue, că ei sunt vina la toate, drept li-se întêmplă . . .

Numai atunci când rĕul şi nĕcazul te ajunge pe tine însuţi, atunci judeci alt-cum asupra sorţii celui ce pătimeşte . . .

Cam asta este impresiunea ce ni-o face apriga sufulcare la luptă oposiţională din partea dlui conte Ferdinand *Zichy* în noul sĕu jurnal »Alkotmány«, despre al cărui program şi aparinţă luarăm notiţe în nrii antecedenţi ai jurnalului nostru »Dreptatea«.

Aducêndu-ne a minte de trecut, şi punênd în comparaţiune ţinuta politică din trecut a distinşilor bărbaţi ai gintei maghiare cu actuala lor pornire, sufulcare la luptă şi cu critica lor crâncenă ce o fac guvernului şi partidului liberal, două momente caracteristice ni-se obtrud spre accentuare, — a nume:

Cam 20—25 ani înainte de asta şi-au luat începutul căile nefaste ale politicei maghiare. Cam de pe atunci s'a început pornirea cu principiul »hegemoniei« maghiare în stat, care apoi mai târḑiu s'a desvoltat în genialul principiu al »statului naţional« maghiar etc. etc.

Pe atunci naţionalităţile nemaghiare 'şi aveau representanţii lor în parlamentul ţerei, dar' mai ales noi românii aveam întrĕ deputaţi pe cei mai buni ai nostri. Atât în şedintele publice ale dietei, cât şi prin coridoare, prin saloane obveniau adesea dispute şi capacitări reciproce asupra pornirei, atunci proaspete, cu principiul de »hegemonia«. Ai nostri bărbaţi, silindu-se a convinge pe domnii maghiari despre greşeala şi rătĕcirea lor, susţineau şi argumentau, că numitul principiu nu va fi dus la învingere altcum, de cât *falsificând basele constituţiunei ţerei, ale adevĕratei libertăţi* etc. etc.

Dintrĕ bărbaţii maghiari nime nu a dat ascultare şi credĕmênt bărbaţilor nostri. Ear' când guvernele cu ocasiunea alegerilor, ordinaţiunilor şi mĕsurilor lor loviau fără milă şi fără cruţare în ale noastre libertăţi şi drepturi naţionale, plângerile şi tânguirile, reclamele şi rugămintele noastre nu aflau absolut nici un credĕmênt sau ascultare la distinşii bărbaţi de politică ai gintei maghiare.

Afară de dl Mocsáry, în timpul din urmă, pe acel timp nu s'a aflat în ţeara întreagă un unic conte, baron sau deputat dietal, care în numele legalităţei şi al libertăţei ar fi grăit un singur *veto* faţă de pornirile şi faptele guvernului.

Evident, că cei mai distinşi şi mai valoroşi bărbaţi maghiari, ori-cât de dedicaţi patrioţi, ori-cât de curaţi la inimă şi luminaţi la minte au fost, totuşi simţ sau durere pentru suferinţele noastre ei n'au avut. Ei erau, ştiţi cum se ḑice, nepăsători şi nesimţitori pentru cele istorice »25« ce se izbiau de spatele altora . . . ear' în pornirea întreagă a guvernelor de atunci şi în călcările lor de lege a unoare-care alt pericol domnii nu observau de loc!

Ei bine, adi observă toţi — urmările!

În ḑilele abia trecute dl conte *Apponyi* proclamă sus şi tare, cu voce înaltă şi resunătoare, că »*statul ungar e putred, că constituţiunea e falsificată, că legea (despre naţionalităţi) e o minciună; că statul însuşi este un mincinos*« . . . ear' ilustrul domn conte *Zichy* ajunse a constatá în jurnalul sĕu »Alkotmány«, că cele istorice »25« ajunseră a izbí şi direct în *nobilele spate* ale elementului pur şi curat maghiar, şi — acum simţeşte, că doare amar fie-care izbitură!

Eată urmările neinteresărei de călcarea legei! — — —

Acesta este primul moment caracteristic ce'l accentuarăm pe temeiul trecutului

Al doilea moment, nu mai puţin caracteristic, îl aflăm în actuala activitate oposiţională-politică a elementului pur maghiar, chiar şi în programul numitului jurnal »Alkotmány«.

Nici de astă-dată, nici în programul acestui partid ce-şi ia numele de »alkotmányos« (constituţional), nu aflăm nici unde recunoaşterea *individualităţei noastre naţionale (a românilor)!*

Cuprinsă şi pronunţată în constituţiunea ţerei, în legea vià şi sancţionată, individualitatea noastră naţională totuşi nu află loc, ba nici umbră de recunoaştere în »constituţiunea« dlui conte *Zichy!* Şi totuşi lucrul este clar ca lumina ḑilei, că fără recunoaşterea şi validitarea acestei individualităţi naţionale, nu este nici macar închipuibilă o »libertate adevĕrat politică«, o »egalitate de drept« pe cari de altcum ni-le promite şi pentru cari, ḑice, va luptá »Alkotmány«-ul dlui conte Zichy!

Va sĕ ḑică: nici acum! Nici după »25« la — burtă!

Bine.

Însĕ regula e, că cel ce nu se îndreaptă după »25«, — capĕtă 50 ori 100, şi asta apoi — de după iegile vechi — este egal cu moartea!

Românii şi Viena.

(Rĕspuns Dlui E. Brote.)

II.

Ca sĕ cunoaştem şí mai bine modul de cugetare şi admirabila logică a Dlui Brote, e indispensabil a cercetá mai de aproape şí următoriul pasagiu din opul Dlui Brote.

„Ori din care punct de vedere s'ar privi lucrul, alcătuirea dietei transilvănene de la 1865 şi forţarea unirei cu Ungaria nu pot fi considerate ca acte nici drepte, nici liberale. Optspreḑece ani după 1848, când Maghiarii pretind a fi luptat pentru biruinţa principiilor libertăţii, ei vin şi scot din întunerecul feudalismului o lege învechită, pe care Monarchul însuşi o condamnă ca reacţionară. Cu doi ani mai 'nainte, împĕratul Francisc Iosif a ḑis despre legea electorală de la 1791, pe temeiul căreia s'a alcătuit dieta clujană de la 1865, că:

„O dietă convocată pe temeiul acestei legi prin cari ar fí eschisă cea mai mare parte a poporului de la eserciţiul drepturilor politice, în contra intereselor adevĕrate ale ţerei, nu s'ar putè şi nici că s'ar priví ca o adevĕrată representare a poporaţiei.“ (Pag. 58.)

Dl Brote încarcă toate acestea în spatele Maghiarilor. Departe de mine a luá Maghiarii în apĕrare, dar' adevĕrul adevĕr rĕmâne, şi 'şi vor fi avut şí ei partea lor în toate acestea. Apoi noi mai ştim şí aceea, că dieta din Sibiiu a fost disolvată, ear' cea din Cluşiu convocată prin rescriptul împĕrătesc din 1 Septembre 1865, adecă înainte de înfrângerea de la Königrätz. Acest rescript e subscris eară de însuşi Majest. Sa. Se înţelege, şí acest act lipseşte din registrul actelor de bunăvoinţă făcut de Dl Brote. Motivele sunt uşor de priceput.

Şí de aici ne putem convinge, că în politică nu sentimentele, ci interesul hotăreşte. Vedem pe Majest. Sa declarând legea din 1791 de reacţionară, — atunci când interese mai înalte o pretindeau asta; şi doi ani mai târḑiu vedem că tot M. S. convoacă pe temeiul aceleiaşi legi dieta din Cluşiu, fiind-că acum schimbându-se situaţiunea, tot aceleaşi interese pretindeau comiterea acestui act. Întrĕ noi Românii se mai află naivi, cari şí astăḑi se basează în politică pe acte de „bunăvoinţă“ şi pe sentiment. Nu în zadar a ajuns românul proverbial „cu mintea sa cea de pe urmă“. Într'un articol viitoriu, care va tractá bunătăţile absolutismului austriac, voiu face şí unele conclusiuni de natură politică; acum trebue sĕ-mi finesc observările, cari şí altcum au devenit prea lungi. Ca de încheiere mai amintesc, că fost'au chiar şi prin anii 1861—64 bărbaţi transilvăneni cari nu se prea încredeau în promisiunile celor din Viena. Unul dintrĕ acestia a fost George Bariţiu, care ne avênd încredere în cei de sus, a fost pentru aceasta des persecutat şi suspiţionat, că ar fi mituit de unguri. În tomul III pag 160 a istoriei sale eată ce scrie des amintitul istoric:

„Pentru întrarea ţerei noastre în parlamentul central voiu votá (eu Bariţiu) numai după ce toate promisiunile făcute atât ţerei noastre comune, cât şí anume naţiunei române, vor fi regulate aici a casă, în dieta ei, sancţionate de monarch şi cuprinse în diploma inaugurală consacrată prin jurămênt.“

„În acea epocă Br. L. Pop, ca şí Andrei Şaguna, ca şí Alecsandru Şuluţiu, puneau foarte mult pond pe promisiunile Vienei, deci ei lucrau cu totadinsul, ca îndată ce se va deschide dieta sĕ accelerăm votarea celor două acte şi a mergerei la senatul imperial; sĕ facem întru toate pe voia Monarchului“, ḑiceau dînşii. „Sĕ fim apoi convinşi, că şí Maj. Sa ne va face întru multe pe voie.“ Pe Pop îl iritáse tare necredinţa mea. După medul nopţii ne despărţirăm fără a ne putè convinge unul pe altul, prin urmare şí supĕraţi. Eu apoi am plătit amar cerbicia mea în trei ani următori (am fost, după cum amintisem, formal persecutat), ear' acei bărbaţi eminenţi au plătit mai scump sinceritatea lor.“ Eu din parte-mi aşi înlocuí cuvêntul *sinceritate* cu *crudelitate.*

Tot cam de aceeaşi natură a fost şí convorbirea lui Bariţiu cu Şaguna, descrisă pe pag. 205 şi 206 în tom. III al opului citat. Cei cari se vor interesá 'şi vor luá osteneala de a'l cetí, eu din parte-mi citez numai următoarele reflecsiuni ale lui Bariţiu:

„Eu adecă ajunsesem în acelea ḑile nu atât din esperienţa prin care trecûserăm cu toţii în cei 15 ani din urmă, cât mai ales prin un instinct fatal, sĕ nu mai cred în stabilitate nici de 5—6 ani; îmi mai adusesem a minte în aceleaşi momente şí de cuvintele fostului consilieriu Dr. *Iosif Grimm,* care acum depărtat din Sibiiu, trăiá retras în Viena, şi ca german austriac cum erá, nu se îndoí a-mi ḑice în confidenţă acolo în Viena: *Sĕ nu creḑi în promisiunile acestora, sĕ te fereşti, sĕ fugi de ei, căci ori-când este vorba de consolidarea puterii lor, cu nimic nu sunt mai buni de cât ungurii, şi pe unii ca voi uşor îi aruncă de victimă (werden geopfert).* Mare cunoştinţă de oameni avûse Grimm. Acestea însĕ eu nu i-le-am ḑis episcopului, că mĕ temeam sĕ nu se prea supere.“

Am şí fost aruncaţi de victimă nu preste mult.

Dar' cu toate acestea „drepturile politice ale Românilor nu păreau sĕ fi fost considerate ca jertfe pentru îmblânḑirea maghiarilor“, ḑice Dl Brote! Şi dacă o ḑice dînsul, aşa trebue sĕ fie, şi pace. Ne-ar deobligă foarte dl Brote, dacă ne-ar chiarifică, că dacă drepturile politice n'au fost considerate drept jertfe, atunci drept ce le-au considerat? Am voi sĕ ştim şi noi. Noi ştim atâta, că am fost jertfiţi de fapt, şi puţin ne impoartă părerea celor din Viena.

Turda, 26 Decembre 1895.

Aurel G. Vlad,
stud. jur. la univ. din Budapesta.

Nr. 7500.

Ioan,

din îndurarea lui Dumneḑeu episcop diecesan al Aradului, Orăḑii-mari, Ienopolei şi al Halmagiului, cum şi al părţilor aduecsate din Banatul-Timişan.

Iubitului cler şi popor eparchial: dar şi milă de la Dumneḑeu Tatăl şi Domnul nostru Isus Christos.

„Naşterea ta Christoase Dumneḑeul nostru a răsărit lumii lumina cunoştinţei.“

După multele griji şi nĕcazuri şi după feluritele cercări şi greutăţi, ce le întimpinăm în vieaţă, şi mai ales după cercarea mai nouă a întroducerii cunoscutelor legi aşa numite: politice-bisericeşti, ne cade bine când mai ajungem şi câte o ḑi mai bună, câte o ḑi mai însemnată, şi de bucurie, care mai depărtează sîmţul de durere din sufletul nostru înlocuindu-l cu altul mai de mângâere şi de bucurie.

O asemenea ḑi însemnată şi de bucurie, este, fără îndoială, iubiţilor, şi ḑiua de astăḑi, în care sĕrbăm amintirea marelui eveniment de odinioară, al naşterii cei de pre trup, a Domnului şi Mântuitoriului nostru Isus Christos.

Că ḑiua aceasta este mare şi însĕmnată, destulă dovadă e întrunirea noastră de acuma, în numĕr aşa mare aici în casa lui Dumneḑeu, ear' că ea mai este şi ḑi de bucurie, este altă dovadă bucuria ce o simţim în sufletele noastre, ce sĕ arată şi pe feţele noastre.

Şi într'adevĕr ḑi mare şi de bucurie este aceasta iubiţilor, pentru-că ea ne aminteşte cea mai mare îndurare a lui Dumneḑeu spre neamul omenesc; ne aminteşte acel eveniment mare şi minunat, de ordinioară, când prea bunul Dumneḑeu în nemărginata sa îndurare trimise în lume pe unul născut Fiiul sĕu Domnul nostru Isus Christos, ca sĕ mântuiască oamenii din osênda pĕcatului şi de relele urmări ale aceluia sub cari suferiau de veci, şi prin aceasta şi de osênda robiei, în care îi aruncase acel pĕcat, şi sĕ-i ridice earăşi la starea fericirei cei dintâiu, la starea de fii şi moştenitori ai lui Dumneḑeu, precum ne spune şi S. Apostol Papel ḑicênd: „când a venit plinirea vremii a trimis Dumneḑeu pe unul născut Fiiul sĕu, carele s'a făcut sub lege, ca pe cei de sub lege sĕ-i rĕscumpere, pentru aceea numai sunteţi robi, ci fii, ear' de sunteţi fii, şi moştenitori sunteţi ai lui Dumneḑeu, prin Isus Christos!“ (c. 4 v. 4.)

Eată dar' pentru ce este ḑiua aceasta mare şi însĕmnată; eată pentru ce o sĕrbăm noi şi cu noi împreună întreaga creştinătate, cu atâta evlavie şi bucurie; eată pentru ce s'au bucurat de naşterea Domnului, nu numai oamenii pe pământ, ci şi îngerii în ceriuri cântând: „Mărire întru cei de sus lui Dumneḑeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire! Eată şi pentru ce a vestit îngerul Domnului păstorilor aflători în jurul Vifleemului la naşterea Domnului: „bucurie mare, că s'a născut voă astăḑi mântuitoriu, carele este Christos Domnul“. Eată şi pentru ce s'a arătat steaua şi pentru ce au alergat şi regii de la rĕsărit la închinăciunea Domnului; deci veniţi sĕ ne bucurăm şi noi Domnului, şi se i-ne închinăm, mulţămindu-i din adêncul sufletului nostru, pentru acea negrăită îndurare spre noi; dar' tot-odată sĕ ne ocupăm şi de unele cugetări evlavioase despre naşterea Domnului, pentru a luă şi la aceasta ocasiune nişte învĕţături bune şi folositoare.

Dacă vom cugetă, iubiţilor, că starea cea tristă şi durerosă a oamenilor, din naintea venirii Domnului pe pămênt, a fost urmarea vechiului pĕcat, care întru atâta întunecase mintea şi cunoştinţa oamenilor, în cât ei nu cunoşteau pe adevĕratul Dumneḑeu, nu ştiau că sunt făptura cea mai aleasă a lui Dumneḑeu şi cu atât mai puţin îşi cunoşteau scopul sau chiămarea cea măreaţă; dacă vom cugetă că în urma acestora, omul înclinând tot mai mult spre rele, tot mai tare se depărtă de bine şi fericire, scopul suprem al lui, atunci vom înţelege tot mai bine, că fără un ajutoriu estraordinariu al lui Dumneḑeu, omul nu se mai puteă ridică din acea grozavă decădere, că prin urmare eră neapĕrat de lipsă venirea unui mântuitoriu (Mesia) din veci făgăduit, eră neapĕrat de lipsă venirea Domnului nostru Isus Christos, ca sĕ şteargă vechiul pĕcat, şi sĕ lumineze mintea şi cunoştinţa omului cea întunecată, precum ne spune şi tropariul naşterii cu lumina minţii şi a cunoştinţii, ca omul sĕ cunoască pe adevĕratul Dumneḑeu, sĕ-şi cunoască chiămarea cea măreaţă, şi aşa sĕ se ridice earăşi la starea fericirei cei dintâiu. (Va urmă.)

Austro-Ungaria.

Guvernul stă pe base legale! În consiliul de ministri ţinut Sâmbătă s'a decis, ca ministrul-president Bánffy sĕ rĕspundă la articolul de Crăciun al lui Apponyi în firul gratulaţiunilor de anul nou. Rĕspunsul va constă în declaraţiunea, că guvernul şi până acum a stat pe base legale, şi că la alegerile de deputaţi sĕvêrşite în sĕptĕmânile trecute *nici un act al guvernului n'a venit în colisiune cu legea* (!! — Red.) şi că în cât autorităţile au păşit mai energic, aceasta a fost necesar în urma agitaţiunilor neobicinuit de mari. Modalitatea şi gradul acesta al energiei autorităţilor, guvernul e decis sĕ'l practice şi în viitoriu.

Tot în acel consiliu s'a decis, că în decursul actualului ciclu parlamentar nu poate fi pusă la ordinea ḑilei nici reforma parlamentului, nici cea a administraţiunei publice (cassarea autonomiei municipale).

Străinătate.

Mobilisare la graniţa austro-ungară. (Cracovia, 30 Decembre.) „Dziennik Bohanni“ raportează, că trupele ruseşti de la graniţa austro-ungară vor fi întărite cu o divisiune de cazaci din guvernamentul Lublin.

Anglia şi cestiunea orientală. (Londra, 30 Decembre.) Ḑiarele de aici publică o epistolă a lui Roseberry, în carea fostul ministru-president ḑice următoarele: „În butul tonului energic al lui Salisbury protestul Angliei în cestiunea armeană a rĕmas fără resultat, intrevenirea sa a fost de geaba, ear' ameninţările ei n'au fost luate în considerare. Diplomaţia sa se pare a fi eshauriată, pre când grozăveniile armene continuă încă. Guvernul a bună seamă se nutreşte cu datorii. *A stat în faţa alternativei, ca ori sĕ abandoneze cestiunea armeană, ori sĕ provoace rĕsboiu european.* Trebue s'aud mai întâiu apĕrarea guvernului, ca sĕ-mi pot esprimă judecata. Voiu aşteptă deci deschiderea parlamentului.

Congresul macedonean. (Sofia, 30 Decembre.) Congresul comitetelor macedonene, care 'şi pertractase agendele două sĕptĕmâni, s'a încheiat eri, după ce 'şi alesese un comitet central esecutiv constătătoriu din 12 membri. Se vorbeşte, că generalul Nicolajev n'a primit candidatura la postul de president, şi astfeliu a fost apoi ales Tufecciev.

Corespondenţă.

Bilbor, 25 Decembre n.

Preastimate dle redactor!

În Nrul 218 al „Dreptăţii“ la „Cronică“ aţi reprodus poate după foile din România, că un gendarm maghiar a împuşcat pe cetăţeanul român George Doroftei fără de nici un motiv.

Foile maghiare încă au luat notiţă despre casul acesta, dar' foarte esagerat. În „Magyar Allam“ Nrul 249 am cetit „Oláhok és csendörök harcza“; „Csiki Lapok“ (Nrul 45) ce apare în Csik Szereda, asemenea lui „M. Al.“ spune neadevĕruri şi minciuni, descrie casul de tot întors, că pe G. Doroftei l'au prins furând lemne şi pe Nistor Hája l'au împuşcat, ceea-ce nu-i drept, căci pe acest din urmă l'au prins, şi pe celalalt l'au împuşcat.

În interesul adevĕrului eu m'am informat despre tot casul cum a fost, vin deci a vĕ spune fidel tot lucrul.

Lucrul s'a întêmplat aşa: lângă grădina lui Nistor Hája, în câmp, nu pădure cum ḑic foile maghiare, pe teritoriul ungar, în apropiere de gard se aflau 2—3 bucăţi de bârne, aduse de acesta încă astă-earnă.

Nistor Hája încionta, curmă la lemne sĕ le poată duce în spate a casă. Un gendarm fără de arme, venind la el i-a luat toporul şi pălăria, ḑicênd sĕ vină după ele la bară, că le va căpĕtă îndĕrĕpt; acesta n'a mers, ci s'a dus a casă.

Nu mult după aceea tot acel gendarm fără arme a dus înapoi toporul şi pălăria, strigându'l pe N. H. de-acasă, sĕ vină până la gard, lângă părău sĕ-i deie toporul şi pălăria; acesta când s'a apopiat de gard, gendarmul a şi pus mâna pe el, atunci alţi doi gendarmi armaţi la moment au fost acolo.

Omul luptându-se cu gendarmii, se înţelege, a început a strigă cât îl luă gura, sĕ nu'l lase, au sărit vre-o câţiva bărbaţi şi femei, într'ajutoriu, dar' ce folos, se temeau sĕ treacă graniţa, sĕ elibereze din mâna gendarmilor pe N. Hája.

George Doroftei, om mai voinic din toţi, a strigat către gendarmi cu un ton mai puternic sĕ'l lase pe N. H. liber, că de se duce el, nu va fi bine; atunci gendarmul fără de arme a strigat către G. D. sĕ nu se apropie, că'l împuşcă. G. D. a stat pe loc, gendarmul B. K. fără de a mai ḑice ceva luând puşca de la alt gendarm, a împuşcat pe teritortul României, cam 12—15 paşi depărtare de la graniţă pe George Doroftei.

Pe Nistor Hája l'a adus aici în Bilbor, de unde l'au escortat la Győ-Szt.-Miklós. Se vorbeşte că un judecătoriu când l'a vĕḑut ar fi ḑis către Nistor Hája, că moşul moşu-sĕu încă a fost un tâlhariu.

Aci omul se află foarte rĕu tractat, a slăbit tare, nu este speranţă sĕ mai scape vre-odată.

Neadevĕr este şi aceea din „M. Ál“, că ar fi primit o scrisoare ameninţătoare din România.

Mult m'am mirat, cum foile maghiare pot spune atâtea minciuni.

Corespondentul.

Cronică.

Timişoara, 31 Decembre n.

Părintele V. Lucaciu — împĕrat. Nu e glumă, nici batjocură sau satiră din partea noastră! Dacă e sĕ dăm credĕmênt şi sĕ ţinem ca esact raportul jurnalului bucureştean „Universul“, ce'l reproducem mai jos, ceea ce noi de aici, se 'nţelege, nu putem controlă, atunci faptul cu titulatura de „împĕrat“ dată dlui V. Lucaciu cu ocasiunea întimpinărei sale mai proaspete în Bucureşti, este o realitate! Drept că însaşi „împĕrăţia“ nu esto mai lăţită de cât — doară?! — numai asupra secţiunei din Bucureşti a Ligei culturale, dar' asta în fine nu impoartă, fiind-că la mulţi-mulţi alţi împĕraţi încă nu impoartă teritoriul împĕrăţiei, ci numai titlul. Şi faptul cu titulatura e consumat. Dl. V. C. A. Rosetti a dat dlui Lucaciu aceasta titulatură, ear' dl. L. a *acceptat'o* — n'a respins'o, nu s'a aflat prin asta ofensat sau satirisat. ba chiar „armata“ l'a salutat, ergo n'avem de cât s'o recunoaştem şi noi şi sĕ urăm: „trăiească Maj. Sa împĕratul *Lucaciu!*

Despre aceasta întêmplare eată ce scrie foaia liberală „Universul“ din Bucureşti:

Sosirea părintelui Lucaciu în Capitală. Dăm aḑi din nou o dare de seamă amĕnunţită asupra eroului Lucaciu în capitală. Eri a sosit în capitală părintele dr. Vasilie Lucaciu. La oarele 10, după cum am spus în numĕrul nostru de eri, ediţia pentru capitală, studenţii cu drapelul albastru şi cu musica în frunte, cântând „Deşteaptă-te Române“ au plecat de la statua lui Mihai Viteazu spre gara de Nord.

Trecênd pe dinaintea Palatului musica a intonat imnul regal şi manifestanţii au strigat de repeţite-ori *sĕ trăiească Regele.* Principele Ferdinand şi principesa Maria priviau de la ferestrele Palatului.

La oara 10 şi jumĕtate studenţii au sosit la gara de Nord, care eră literalminte plină de lume, venită sĕ salute pe marele patriot român.

La oara 11 şi 40 min. a întrat în gară trenul ce aduceă pe părintele Lucaciu. Musica a intonat imnul „Deşteptă-te Române“ şi un ura puternic a isbucnit din toate pepturile marei asistenţe.

Părintele Lucaciu a fost întimpinat de d-nii V. A. Urechiă, Perieţeanu-Buzĕu, I. Grădişteanu, V. C. A. Rosetti şi alte personalităţi.

Pe peronul gărei, afară de comitetul naţional studenţesc, am mai remarcat un numĕr foarte mare de membri ai Ligei Culturale şi ai Societăţilor „Carpaţii“, „Dacia Traiană“ şi „Tinerimea română“ cu drapelele lor.

D. Spineanu, preşedintele comitetului naţional studenţesc prin câteva cuvinte bine simţite, a urat dlui Lucaciu bună-venire.

Apoi a luat cuvêntul d. V. C. A. Rosetti, preşedintele ligei, secţia Bucureşti.

D-sa între altele a ḑis:

În vechime eră obiceiul, când un împĕrat se întorceă din luptă triumfătoriu, sĕ fie întimpinat de cetăţeni cu pâne şi sare. Şi noi avem un mic oraş care se numeşte Liga română, **şi avem şi un împĕrat, care eşti tu! Lucaciu!** Noi nu te întimpinăm cu pâne şi cu sare, ci cu mai mult, adecă cu inimile deschise, ḑicêndu-ţi: bine ai venit!“

La această cuvêntare, părintele Lucaciu a rĕspuns: — „Aceasta manifestaţie **pe care mi-o faceţi mie**, nu este o manifestare personală, ci o manifestare adusă conştiinţei naţionale de peste Carpaţi. *Făcêndu-mi mie aceasta manifestare nu ştiţi şi nu credeţi ce responsabilitate puneţi pe umerii mei.* Cu toate că această responsabilitate este mare, nu mĕ înfiorez, căci în România liberă vĕd un popor întreg de fraţi, cari simt cu noi cei de dincolo şi la cas de trebuinţă vor merge mână 'n mână cu noi în greaua luptă.

Vĕ mulţumesc fraţilor."

Cuvêntarea părintelui Lucaciu a fost primită cu aplause entusiaste.

Comitetul studenţesc i-a oferit un foarte frumos buchet de flori cu panglice tricolore şi studenţii şcoalei de ştiinţe politice şi administrative au presentat *marelui patriot* o adresă de bună-sosire.

Apoi, urmat de o mulţime imensă de lume, *marele patriot* a eşit din gară şi s'a urcat într'o trăsură deschisă, trasă de 4 frumoşi cai negri, împodobiţi cu panglici tricolore.

După cum se ştie, această trăsură a fost pregătită de comitetul naţional studenţesc. In această trăsură au luat loc, lângă părintele Lucaciu, la stânga d. Vintilă C. A. Rosetti şi în faţă Ionel Grădişteanu şi studentul Spineanu.

Pe tot parcursul de la gara de Nord până în piaţa teatrului la „*Englisch-otel*", unde a descins dr. Lucaciu, străđile erau pline de lume, *ear' casele şi prăvăliile erau împodobite cu drapele naţionale.* La trecerea cortegiului, lumea aplaudá şi dr. Lucaciu, cu capul descoperit, mulţumiá.

Din mai multe părţi se aruncau în trăsură buchete de flori.

Chiar şi armata a vrut sĕ-'şi arate simpatia ei pentru marele martir. *In adevĕr, în Calea Griviţei, la vechiul local al şcoalei militare,* **oficerii ce se aflau la ferestre au strigat ura**, descoperindu-şi capetele. Părintele Lucaciu se ridică atunci în picioare şi, salutând cu pălăria, a făcut un semn de bine cuvêntare. (Ca un împĕrat! Red. Drept.)

La trecerea cortegiului pe dinaintea palatului musica a intonat din nou imnul regal şi lumea a strigat: „Sĕ trăească Regele!" La ferestrele palatului se zăriau micul prinţ Carol şi mica princesă Elisabeta, în braţele doicelor lor. La o altă fereastră din aripa dreaptă a palatului erá *A. S. R. Principesa Maria.*

Toţi adjutanţii regali cari priviau pe la ferestre, au salutat pe părintele Lucaciu la trecerea trăsurei.

Ajungênd cortegiul la „Englisch-otel", dr. Lucaciu a descins aci cu mai mulţi membri ai Ligei şi cu comitetul naţional studenţesc. Apoi a apărut la balcon şi a pronunţat un frumos şi patriotic discurs mulţumind din nou de primirea ce i-s'a făcut. El a đis:

„*Vin din bĕtrâna Roma, de sub umbra glorioasei columne a lui Traian, şi salut pe cetăţenii Capitalei, această Romă nouă a Orientului.*"

Manifestaţiunea voastră plină de patriotism îmi dă noue forţe şi speranţe în causa noastră sfântă şi în realisarea marelui ideal naţional.

Doritori de pacea poparĕlor, vom luptă totdeauna cu chibsuinţă, şi cuvêntul meu va fi chezăşia devotamentului în lupta mare pentru desrobirea popoarĕlor asuprite!

Sĕ luptăm cu toţii cu devotament, şi fiecare sĕ ţină seamă de principiul: *toţi pentru unul şi unul pentru toţi!*

Apoi a mai vorbit studentul Cancicoff mulţumind cetăţenilor, că au participat la aceasta primire, şi i-a rugat sĕ se retragă în linişte.

Poliţie nu s'a vĕdut de loc, chiar înaintea palatului nu erau de cât doi sergenţi, cari stau de obiceiu acolo postaţi, şi porţile erau deschise.

Nici odată n'am vĕdut o demonstraţiune aşa de spontană, imposantă şi liniştită.

Oamenii noştri politici ar trebuí sĕ iee un esemplu de la aceasta demonstraţiune, şi sĕ înţeleagă, că cu cât mai mare libertate se dă unor manifestaţiuni, cu atât liniştea e mai deplină."

Ce e remarcabil în lucru este aceea, că i-se dederă părintelui Lucaciu tot feliul de titulaturi, numai una nu. Îi diseră „erou, mare patriot, mare român, chiar şi împĕrat" etc. etc., dar' nu se află nici unul sĕ-i fi đis, că e „*sincer aderent şi apĕrătoriu al programului nostru naţional român de aici.*" Bag seamă nici confraţii din Bucureşti nu sunt convinşi despre aceasta.

Un interviev cu părintele Lucaciu. Unul dintrĕ colaboratorii điariului „Epoca" s'a dus înaintea părintelui Lucaciu, pe care l'a întâlnit la Titu, în vagonul de dormit.

Plin la faţă, rumen şi vesel, părintele Lucaciu pare a nu fi suferit mult fisiceşte în închisoarea din Seghedin.

— Ce veste ne aduci din Roma?

— Triumf! Triumful cel mai mare pentru causa naţională, — îmi rĕspunse cu o figură veselă şi cuprins de entusiasm. Pot sĕ spun, că în Italia şi în special în Roma prin cele mai înalte cercuri politice, bisericeşti şi civile, cestiunea naţională română este perfect de bine cunoscută şi stă la o înălţime atât de mare, cum nimeni nu-şi poate închipuí. Ne putem mândrí de marile simpatíi pe cari ni-le-am asigurat în Italia.

— Şi cum ai fost primit prin cercurile hotărîtoare din Roma?

— Nu se poate mai bine! Toată lumea se interesá de noi şi de mersul cestiunei naţionale. Prin mai multe cercuri intime am fost invitat se ţin conferinţe intime asupra românilor; am distribuit memorandul nostru şi am avut onoarea sĕ discut cestiunea naţională cu cei mai distinsi ai Italiei, cari m'au asigurat de simpatiile lor.

— Conflictul pe care 'l ai cu episcopul Sabo din Gherla, cum s'a resolvat?

— Cu o satisfacţie strălucită, cu un triumf splendid *al causei naţionale.* (! Red.) Episcopul el însuşi se dusese cu un an mai înainte la Roma şi căută sĕ mĕ compromită înaintea Vaticanului.

Ambasada austro-ungară de pe lângă Vatican a încercat toate mijloacele pentru a zădărnicí reintegrarea mea în parochia din Şişeşti; guvernul unguresc de asemeni. Şi totuşi n'a putut face nimic. Vaticanul a vĕđut, că şovinismul maghiar voiá sĕ mĕ peardă, sĕ mĕ compromită şi sĕ mĕ facă imposibil înaintea românilor. Cestiunea conflictului căpĕtăse înt'un moment proporţiuni întinse şi lupta erá pusă întrĕ guvernul sau şovinismul maghiar şi întrĕ dreptul poporului român. (Nu ale dlui Lucaciu? Red.) Am triumfat şi cu atât mai preţios este acest triumf, cu cât el se resfrînge asupra bisericei române *unite* din Transilvania şi Ungaria. (Fericită biserică! Red.) — Lupta în contra şovinismului maghiar o voi continuá încă?

— Cât timp voiu simţí putere în mine nu voiu slăbí. E datoria mea sĕ lupt mereu şi nu eu sunt omul, pe care'l sperie puşcăriile şi persecuţiunile de tot feliul. Acum ne aşteaptă o nouă luptă: *voim se ne afirmăm din nou în cursul sĕrbărilor din anul viitoriu pe cari le organisează ungurii cu ocasia invaziei lor milenare pe pămêntul locuit de români. Vom stá departe de aceste serbări, dar' nu ne mulţumim numai cu jelanii prin bisericele noastre, ci vom protestá în contra serbărilor cari se fac în numele poporului din Ungaria, de şi majoritatea poporului nici nu vrea sĕ ştie de ele.* (Ăsta e tot „triumful" causei? Red. Drep.)

— Dar' cestiunea împăcării cu Ungurii cum stă?

— În ce ne priveşte, *noi suntem gata şi avem basele împăcării* în programul din Sibiiu, în Memorandul pentru care am fost tîriţi prin închisori. Dacă vreau ungurii sĕ se împace cu noi, bucuros! Poftiască sĕ realiseze programul nostru! Altceliu, nici vorbă de împăcare. Vom luptá înainte şi vor suferí ei consecuenţele luptei noastre."

Ajutoare engleze pe seama armenilor. În điua de Crăciun s'a colectat în oraşele engleze Londra, Edinburg, Dubla, Birminghan, Manchester, Glasgov şi 'n alte câteva oraşe *125.345 franci.* Ducele de Vestminster a predat aceasta sumă destul de frumoasă lordului Salisbury, care a trimis'o imediat ambasadei engleze din Constantinopol spre a o împărţí întrĕ armenii cercaţi de prădările revoluţiunei.

Nu se poate plânge. Primadona teatrului poporal din Viena, doamna Odilor-Girardi, nu se poate plânge că n'a căpĕtat destule donuri de Crăciun. Mai nainte a primit un biciclu în miniatură, împodobit cu briliante, apoi un îmbrăcăment din argint bătut (ce sĕ facă cu el oare?). Afară de acestea a primit un jardinieur din aurul cel mai veritabil, un orologiu mare împodobit cu briliante în forma unui paralisator de căldură, douĕsprećece flacoane de aur, pentru parfum, đece căpĕtăie de mătasă şi şeasă duzine din mănuşele aşa numite sans-gène, din cari o păreche costă 12 floreni. Afară de acestea a mai primit o ceată întreagă de donuri de calibre mai mici.

Literatură, artă şi ştiinţă.

Memorii din 1848/49, de Vasilie Moldovan. Sub titlul acesta au apărut deja în primăvara anului 1895, scrierile lui Vasilie *Moldovan,* fost prefect de Legiune în 1848/49. Ele constitue o broşură destul de voluminoasă, format 8⁰ şi de mare preţ pentru literatura noastră istorică asupra memorabililor vani ai revoluţiunei din 1848/49. *Memoriile* sunt scrise într'o limbă românească uşoară, în stil atrăgetoriu narativ şi cu multă claritate, aşa în cât pot fi înţelese de oricare Român cărturar de la oraşe, ca şi de la sate. — Preţul unui esemplar e numai *50 cr.* sau *1 coroană,* plus 5 cr. porto postal. Pentru România şi străinătate: *1 franc şi 50 bani.* Comandele se fac mai cu înlesnire prin assemnaţiune postală (posta utalvány) la adresa: *Traian H. Pop,* proprietariu, *Boziás,* u. p. *Dicsö-Szt.-Márton.* — Recomandăm cu toată căldura, publicului român această scriere până acum unică în feliul ei la noi Românii.

Apel.*)

Prea onorate Domnule!

Locuitorii comunei noastre Valeadieni avênd din vechime o şcoală, ce acum nu mai corespundeá de loc spiritului timpului, s'au pus pe lucru şi cu mari şi însemnate jertfe abia au putut sĕ-şi zidiască o şcoală nouă, corĕspundĕtoare din toate punctele de vedere, şi sĕ înainteze cu lucrul, până sĕ o vadă sub acoperemênt.

Isvoarĕle materiale ale acestor locuitori darnici însĕ, au sĕcat cu totul aşa că acum pre lângă toate jertfele şi bunavoinţă a înaintá cu lucrul şi a finí numai noi cu ale noastre puteri acest focular de cultură — deocamdată ni-e imposibil.

De aceea apelăm la simţul creştinesc al P. O D-ta'e, rugându-Te ca pe unul, căruia 'ţi zace la inimă înaintarea şi înflorirea neamului nostru românesc, sĕ binevoeşti a colectá în cercul amicilor şi cunoscuţilor D-Voastre ajutoare în bani pentru şcoala noastră gr. or. română. Ear' suma adunată dimpreună cu aceasta listă Te rugăm sĕ binevoeşti a o trimite până la 1 Maiu 1896 la adresa: George Cătană, învĕţătoriu şi notariul comit. parochial în Valeadieni, u. p. Delineşti, via Caransebeş.

Resultatul acestor liste esmise se va publicá în „Foaia Diecesană" şi „Dreptatea".

Sperând că ca Român bun şi creştin adevĕrat vei ajută causei noastre, rĕmânem:

Valeadieni, în 1 Decembre 1895.

În numele comunei noastre bisericeşti gr. or.

Ioan Meda, preot şi preş. com. par. — *George Cătană,* înv. şi not. al com. par.

*) Liste de colectare se află şi la redacţiunea noastră, care primeşte subscrieri marinimoase. Red. „Dr."

Din public.

Dare de seamă şi mulţămită publică.

(Continuare.)

2. Dna Ecat. Ioanovici singură a mai colectat 9 fl. v. a. În aceasta colectă a oferit ş suprasolvit: S. Schlosser 1 fl., N. N. 50 cr., Gavril Leményi 2 fl, Al. Mihuţa 50 cr. M. Schwartz 1 fl., Ioanovici Giuri 1 fl. 50 cr. Dr. Freund Max 1 fl.

3. Dna Elena T. Olariu a colectat singură 22 fl. În aceasta colectă au dat oferte şi suprasolviri: Ioan Istin, paroch Mehala, 2 fl Vasilie Voianţ 50 cr. George Magdi 50 cr. Cioban 1 fl. Iosefina Hablicsek 1 fl. Catarina Prakcsik 1 fl. Costa Mihajlovici 50 cr. Tok F. 1 fl. Catarina Andreovics 50 cr. Mihai Bireescu 1 fl, Toma Olariu 50 cr. Pisica 50 cr.

4. Dnele Ana Carte şi Elena I. Olariu au colectat împreună 61 fl. 85 cr. În aceasta colectă au incurs oferte şi suprasolviri: Stefan Stan Melcesco 3 fl. Costa Maniu 2 fl. Ilona Banner 1 fl. 50 cr. George Cornia 50 cr. Farkas G. 1 fl. 50 cr. Lazar Simu 1 fl. 50 cr. G. Moricz 1 fl. Dim. Zarie 50 cr. Iuliana Bozsvai 50 cr. Victoria Manţia 50 cr. Costa Giuchici 1 fl. Sidonia Maniu 1 fl. Iuliana Ursulescu 1 fl. Eva Vasilie 1 fl. Iosif Oprian 50 cr. Simeon Milosav 2 fl. D. Rener 50 cr.

5. Dna Maria Toader şi dşoara Sidonia Regep au colectat împreună 37 fl. 70 cr. În aceasta colectă a oferit şi suprasolvit: Familia Marcu Ciortus 3 fl. 50 cr. Eufemia Lungu 1 fl. Iulia Mĕrza 50 cr. Catarina Miculescu 1 fl. 50 cr. Luca Babici 1 fl. 50 cr. Const. Czaran 1 fl. 50 cr. Danil Löwy 1 fl. 50 cr. N. N. 1 fl.

III. *Suprasolviri* la cassă:

Dr. Tr. Putici, ppresbiter 5 fl. Căpitan Ilie Popist 4 fl. Pavel Rotariu, advocat şi Lucian Şepeţan, adm. ppresb. Chisĕteu, câte 3 fl. 50 cr. Nicolae Gherdan, not. pens.. Dr. Nic. Popovici, Adrian P Deseanu, câte 2 fl. Dna Leontina Gaiţa (Iosefin) 1 fl. 50 cr. Sublocotenent Nic. Stupariu şi Atanasie Petrovici, câte 1 fl. Pompei Dorca, Ilie Crainic, Cornel Iorgovici, Ioan Dogariu, George Bugariu, Mathias Krakes, câte 50 cr.

Pentru aceste oferte şi suprasolviri aducem deci cea mai cordială mulţămită din partea comitetului arangiator. Dđeu atotînduratul sĕ rĕsplătiască tuturor pentru obolul şi sacrificiul adus pe altarul celei mai curate carităţi crestineşti-româneşti!

Timişoara, 21 Novembre 1895.

Maria Putici, presidentă. — *Maria Gherdan,* cassieră.

Abonament nou

la

DREPTATEA

Cu diua de 1/13 Ianuariu 1896 deschidem nou abonament, și invitâm pe onor. abonenți, a căror abonamente au espirat, sĕ binevoiască a-și renoí abonamentele cât mai de timpuríu, ca sĕ nu fim siliți a întrerupe espedițiunea, cât și pentru a ne putè orientá cu privire la numĕrul de lipsă al foilor, ca sĕ putem serví tuturor abonenților cu numeri completi.

Numeri de probă trimitem ori-când, ori-cui, care va cere.

Ca în trecut, așa și în viitoriu „Dreptatea" va rĕmânè fidelă apĕrătoare a drepturilor naționale politice ale poporului român pe basa programului de la 1881 al partidului național român.

„Dreptatea" va continuá a lămurí situațiunea noastră internă, — va încungiurá polemiile personale, oferind o lectură interesantă scrisă în limbagiu ușor de înțeles.

„Dreptatea" totdeauna va aduce repede știrile cele mai proaspete, cu ajutoriul telefonului.

Prețurile de abonament rĕmân cele vechi, și adecă cele mai eftine pentru o foaiă de di:

Pe un an întreg 10 fl. = 40 franci
Pe ½ de an 5 fl. = 20 franci
Pe ¼ de an 2 fl. 50 cr. = 10 franci
Pe o lună 85 cr. v. a.

Tuturor colectanților de abonamente le oferim un esemplariu gratis, după 5 abonenți cu plată; le stă colectanților în voiă liberă a cere (al 6-lea exemplar) ori în natură, ori a se desdauná în bani cu prețul exemplariului al 6-lea.

Apelăm la zelul național al onoratei preoțimi și învĕțătorimi, rugându-i sĕ animeze poporul la abonament, și astfeliu sĕ lățiască foaia noastră în popor, ca și popurul sĕ cunoască și învețe politică și a-și apĕrá drepturile sale.....

Rugăm, ca adresa abonentului sĕ se scrie curat și legibil, numindu-se posta ultimă.

Pentru efectuirea abonamentelor recomandăm folosirea mandatelor postale (posta utalvány).

Redacțiunea și Administrațiunea diariului „Dreptatea."

Bursa de Budapesta din 30 Decembre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	123.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	120.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. . (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acții Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes" intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acții Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ și comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. și industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt și zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio" 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ 5%	100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	101.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ 5½%	100.50
„ de credit ardeleană 5%	101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani	99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.25
„ „ „ „ „ 5½%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI.	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III emis 5%	102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%	100.50
„ I. de credit din Timișoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ 4½%	99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%	128.50
Obl. c. fr. bulg. . . . 6%	122.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr. . . . 3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) . 3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeș-Bega . . . 5%	140.—

Sorțuri private.

Împrumutul oraș. Viena din 1874, 100	174.50
Sorțuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv" 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roșie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligațiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roșie italian. 25 lire	12.75
„ „ „ „ (st. austr.)	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roșie austr. 10	19.—
Sorți Pálffy 40	59.20

Monede.

Galbenul ces. și reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. și ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Prețurile de la 30 Decembre 1895.)

Specia	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până
Grâu Bănațan vechiu	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănațan „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănațan „	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănațan „	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr.	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutrețiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănățan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiță nouă	—	—.—	—.—	Bănățan		
Hirișcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timișoara.